

תאריך עדכון: יוני 2017

ריאליזם ביחב"ל - 71-626-23

ד"ר בנימין מולוב

סוג הקורס: סמינריון
שנת לימודים: תשע"ז
אתר הקורס באינטרנט:
סמסטר: קיץ
היקף שעות: 2 ש"ש

שעות קבלת קהל:

מיקום קבלת קהל:

טלפון: 8276/077-234-3642

דוא"ל: mollob@mail.biu.ac.il

א. **מטרות הקורס** (מטרות על / מטרות ספציפיות):

הסמינר הזה יבחן את התיאוריות והיישומים של מבחר הוגי דעות שכוון הריאליסטים בתחום של היחסים הבינלאומיים ו שהשאירו את חותמם על התחום עד היום הזה. הגות ההוגים יוצגו על רקע התקופה האידיאליסטית ביחב"ל וכמוכן ניסיונות ליצור "דיאלוג" בין הריאליזם הליברלי וה"קונסטרקטיוזם" בימינו.

הדגש יהיה על הבחנת התיאוריות והשקפות עולם של "הריאליסטים המודרניים" וניסיון לבחון את הרלוונטיות של הגותם כהדרכה לעשייה פוליטית וציבורית אקטואלית.

ב. **תוכן הקורס**: (רציונל, נושאים)

כל פעילות פוליטית נעשתה על רקע המתח הבין הרצוי והמצוי.

המאה ה-20 - לדוגמא: הולידה חזונית ותנועות ששאפו לממש שלום, הרמוניה ואחוה בין עמים ומצד שני הולידה הרס ומלחמות ללא תקדים בהיסטוריה האנושית. כמו-כן, היו ניסיונות להתמודד עם השאלות הנצחיות של ההווה הפוליטי על בסיס ההוגים.

תהוגים

- א.י.ה. קאר - אוטופיה ומציאות

- ריינולד ניבור - נוצרות אידיאליזם וריאליזם

- הנס מורגנטאו - עוצמה, רוחניות, ודיפלומטיה אחראית

נושאים מרכזיים

- טבע האדם.

- היחסים הבינלאומיים במאה ה-20: הגישה האידיאליסטית.

- האם אנו מתקדמים לעתיד טוב יותר?

- התפתחות האסכולה הריאליסטית במאה העשרים.
- הטראומה של מלחמת העולם השנייה.
- האתגר וההשלכות של מלחמה גרעינית.

הסמינר יהיה מאורגן ב-4 יחידות.

- (1) יחידה 1 : רקע ומבוא.
- (2) יחידה 2 : התמקדות תיאורתית בהוגים וקריאה מודרכת.
- (3) יחידה 3 : פרויקט והדרכה אישית.
- (4) יחידה 4 : הצגת פרויקטים ודיונים וקריאת סיכום.

- (1) יחידה 1 : רקע ומבוא. פגישות 1 עד 3 (כולל)

היכרות דמויות

- א.י.ה. קאר - אוטופיה ומציאות
- ריינולד ניבור - נוצרות אידיאליזם וריאליזם
- הנס מורגנטאו - עוצמה, רוחניות, ודיפלומטיה אחראית

- (2) יחידה 2 : התמקדות וקריאה מודרכת בדמויות.

יחידה 2 (8 פגישות)

א.ה. קאר (פגישות 4 5)

- רקע אישי
- השפעת מלחמת עולם הראשונה
- מגבלות הריאליזם
- האינטלקטואל והביורוקרט
- דעת הקהל "וסדר עולם חדש"

ריינולד ניבור (פגישות 6 7)

- רקע אישי
- תרומת הנצרות לריאליזם מודרני
- ילדי האור וילדי החושך
- החלום האחרון של האנושות

הנס מורגנטאו (פגישות 8 9)

- רקע אישי
- תפיסתו ותרומתו

- ההשפעה היהודית
 - מאזן הכוחות ודיפלומטיה אחראית
 - טרגדיה ורוחניות בתחום הפוליטי
 - מתודולוגיה והאתגר המוסרי של האינטקטואל
- 3) יחידה 3 : פרויקט והדרכה אישית. בחירת נושא - פגישות אישיות (פגישות 10-11)
 כל סטודנט יבחר הוגה דעות אחד כבסיס להשפעה עם דמות מדינאי או נושא אחר.

נושאים לדוגמא:

- 1) שמעון פרס והמזרח התיכון החדש?
- 2) בנימין נתניהו - "האם יש חדש תחת השמש"?
- 3) בן-גוריון - השקפותיו ומעשיו.
- 4) גורג' בוש - על מה מבוסס סדר עולם חדש?
- 5) שלום עכשיו - כ"ילדי האור"?
- 6) גוש אמונים - "האם נחיה לנצח על חרבנו"?
- 7) האם יתכן הבנה יהודי - ערבי?

ג. **חובות הקורס :**

דרישות קדם :

חובות / דרישות / מטלות :

1. כתיבת חיבור יצירתי המשלב בין הוגה דעות ומדינאי או פעילות/תנועה פוליטית מעשית.
2. קריאה והוכחת בקיאות בשני הוגי דעות.
3. נוכחות והשתתפות פעילה.

מרכיבי הציון הסופי (ציון מספרי) :
 --עבודה סמינריון(100%)

עבור השתתפות פעילה ינתן נקודות בונוס

ד. **ביבליוגרפיה :** (חובה/רשות)

קריאה :

Michael J. Smith, Realist Thought from Weber to Kissinger (Baton Rouge: Louisiana State University Press, 1986). pp. 1-15, 54-67

Alfred Zimmern, The League of Nations and the Rule of Law, 1918-35, (London: 1939).

E.H. Carr, The Twenty Years' Crisis, 1919-1939 (New York: Harper and Row, 1947). pp. 1-10, 89-101, 11-21, 132-145, 224-239.

ריינולד ניבור, בני האור ובני החושך (הוצאת שלם, 2004) עמ' 27-3, 98-121.

Ronald H. Stone, Professor Reinhold Niebuhr: A Mentor to the Twentieth Century (Louisville, Kentucky: Westminster/ John Knox Press, 1992).

הנס מורגנטאו, פוליטיקה בין האומות, עמ' 1-28, 29-44,

705-729

Hans, J. Morgenthau, Scientific Man Vs. Power Politics, (Chicago: University of Chicago Press, 1946). pp. 1-10, 204-223.

(מומלץ)

מורגנטאו שם, עמ' 45-108, 641-662.

M. Benjamin Mollov, Power and Transcendence: Hans J. Morgenthau and the Jewish Experience, (Lanham: Lexington, 2002).

John Herz, Political Realism and Political Idealism (Chicago: University of Chicago Press, 1951). pp. 17-42, 129-137, 200-225.

John Herz, The Nation State and The Crisis of World Politics (New York: D. McKay, 1976). pp. 124-147, 148-171.

Suggested: Christian Hacke and Jana Puglierin, John H. Herz: Balancing Utopia and Reality.

In International Relations (2007), Vol. 21 (3): 367-382.

Suggested: Peter Stirk, Realism and the Fragility of the International Order. In Review of International Studies (2005), 31, 285–306.

Kenneth W. Waltz, Man, The State and War, (New York: Columbia University Press, 1959). pp. 1-16.

R. Ned Lebow, Identity and International Relations, International Relations (2008), Vol. 22(4): 473-492.

בנימין מולוב, "הראליזם של המאה ה-20: מבט מחודש", פוליטיקה, כתב עת למדע המדינה וליחסים בינלאומיים, גיליון מס' 6, דצמבר 2000.

Joel H. Rosenthal, Righteous Realists: Political Realism, Responsible Power, and American Culture in the Nuclear Age, (Baton Rouge: Louisiana State University Press, 1991).

Greg Russel, Hans J. Morgenthau and the Ethics of American Statecraft, (Baton Rouge and London: Louisiana State University Press, 1991).

Michael Williams, Why Ideas Matter in International Relations: Hans Morgenthau, Classical Realism, and the Moral Construction of Power Politics, International Organization (2004), 58(4): 633-665.

ספרי הלימוד (**textbooks**) וספרי עזר נוספים :

חומר מחייב למבחנים :